

ผลการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมด้านความร่วมมือโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์
งานประดิษฐ์เศษวัสดุชั้น อนุบาลปีที่ 2

The Effect of Social Development in Fairness Using Kindergarten
Workbench 2nd Year

ไพรินทร์ บุหลัน¹ พวงพิศ เรืองศิริกุล² ชวนชม เครือเขียว³

Pirin Burun, Pongpit Ruangsirikul, Chuachom Khruethiao

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมด้านความร่วมมือของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังทำกิจกรรมสร้างสรรค์งานประดิษฐ์เศษวัสดุ และศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคม ด้านความร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์งานประดิษฐ์เศษวัสดุ กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/2 โรงเรียนตากสินราชานุสรณ์ อำเภอเมืองจังหวัดตาก จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ 1) คู่มือการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์งานประดิษฐ์เศษวัสดุ 2) แผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาพัฒนาพฤติกรรมทางสังคม จำนวน 30 แผน และแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับจุดประสงค์ โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .910 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมทางสังคม ด้านความร่วมมือของเด็กปฐมวัยการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์งานประดิษฐ์เศษวัสดุมีความร่วมมือสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 2) จากการวัดพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ด้วยเศษวัสดุ ทุกสัปดาห์รวม 10 สัปดาห์ พบว่าเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมทางสังคมโดยรวมและรายด้านสูงขึ้นตามลำดับ

คำสำคัญ (Keywords): เศษวัสดุ; พฤติกรรมทางสังคม; ปฐมวัย

Received: 2020-10-02 Revised: 2020-12-31 Accepted: 2021-01-06

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น จังหวัดตาก Bachelor of Education Program, Faculty of Education, Northern College.

E-mail: nate_ninnate@hotmail.com

Abstract

The purposed of this research was to investigate and to compare the social behavior of children who had experienced creative art activities with Creative activity, scrap material work. The study was designed to compare the social behavior score between before and after the creative art activities. The population used in the study was Kindergarten 2/2 students at Taksin Rachanusorn School. Muang District, Tak Province, total 22 people. The tools used in the study were 1) the social behavior development activity manual using creative activity, crafting and scrap materials, 2) 30 social behavior development experience plans and the indexed social behavior observation questionnaire. Consistency between behavior and purpose and earned the confidence of the observer as .910. The data were analyzed by using mean and standard deviation and dependent t-test. The results were as followings 1) Children who experienced creative arts activities with local natural materials gaince higher scores of social behavior for both overall and lace behavior such as helping, sharing and collaboration with statistical significance at the level of .01. 2) The weekly changing of children's social behavior score were higher for each week. The creative art activities with local scrap materials effected the score changing every week for both overall and each behavior along those 10 week.

Keywords: Scrap materials; Social behavior; Early childhood Education

บทนำ (Introduction)

เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่มีพัฒนาการอย่างรวดเร็วทั้งด้านร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญารวมทั้งด้านคุณธรรมและจริยธรรม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูและพ่อแม่จะต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการให้กับเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการด้านสังคม ซึ่งนักจิตวิทยาเชื่อว่าเด็กปฐมวัย เป็นวัยที่เตรียมตัวเข้ากลุ่มเพื่อน (Pre-gang age) เป็นช่วงระยะเวลาที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเด็กต้องมีการเรียนรู้พฤติกรรมพื้นฐานทางสังคมทำให้เด็ก

สามารถจัดระบบในชีวิตของตนตามสังคม เพื่อการปรับตัวที่ดีต่อไปในอนาคต (อาลัย เนรานนท์, 2548 : 205-206)

พฤติกรรมทางสังคมเป็นพฤติกรรมด้านบวกที่ส่งเสริมต่อการกระทำต่างๆ ในสังคม ซึ่งก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีเมื่อเด็กทำไปแล้วจะสร้างความพอใจและเป็นที่ยอมรับชอบแก่ ตนเอง และผู้อื่น การที่เด็กมีความสัมพันธ์อันดีจะช่วยให้เด็กเป็นที่รักของเพื่อน ๆ เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและ ผู้อื่น สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปรารถนาที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นเพิ่มขึ้น พฤติกรรมทาง สังคมอาจเป็นลักษณะของการแสดงออกต่อผู้อื่น ด้วยการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ให้ความร่วมมือในการ ทำกิจกรรมต่างๆ อันจะนำมาซึ่งความเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น รู้จักการแบ่งปันและการให้ตลอดจนการเสียสละ เหล่านี้ เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นตามลำดับการพัฒนา พฤติกรรมทางสังคมที่แสดงต่อผู้อื่น เด็กจึงเรียนรู้ที่จะสร้างความ สัมพันธ์กับผู้อื่นมากขึ้นทั้งบุคคล ภายในครอบครัวและภายนอก โดยเด็กปฐมวัยมักยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและ มีอารมณ์แปรปรวน ยังไม่รู้จักควบคุมอารมณ์และยอมรับความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้อื่น การแสดงออกใน ระยะแรกอาจมีปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น เมื่อเด็กมีอายุมากขึ้นและมีโอกาสที่ได้ ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น มากขึ้นรวมทั้งได้รับการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่เหมาะสมตามกฎเกณฑ์ของสังคม เด็กจะสามารถปรับตัวเข้ากับ ผู้อื่น และเรียนรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองได้ดีขึ้น การที่เด็กมี พฤติกรรมทางสังคมไม่เหมาะสม เช่น ก้าวร้าว ขาดความรับผิดชอบ เอาแต่ใจตนเอง ฯลฯ จะทำให้ เด็กปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ยากและอาจก่อให้เกิดปัญหาความ รุนแรงต่อไปในอนาคตได้แต่ถ้าเด็ก ได้รับการอบรมปลูกฝังพฤติกรรมที่เหมาะสมตามกฎเกณฑ์ของสังคมจะส่งผล ให้เด็กสามารถปรับตัว เข้ากับผู้อื่นได้และเรียนรู้บทบาทของตนเองเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม การพัฒนาทางด้านสังคม สำหรับเด็กวัยนี้ต้องฝึกให้เด็กเกิดความไว้วางใจในผู้อื่นเมื่ออยู่ร่วมกันทำงานและเล่นร่วมกับผู้อื่นได้ มีความรับผิดชอบในการทำงานต่าง ๆ ร่วมกับผู้อื่นอย่างง่าย ๆ ให้เด็กเข้าใจข้อตกลง กฎเกณฑ์ต่างๆ ฝึกให้เด็ก รู้จักอดทนรอคอยให้ถึงโอกาสของตน หัดให้เด็กรับฟังผู้อื่น ชื่นชมผู้อื่น (เยาวพา เดชะ คุปต์, 2542, 85) การจัดกิจกรรมในครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการนำเอาวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น ที่อยู่ใกล้ตัว สามารถหาได้ง่าย มาจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์โดยเศษวัสดุที่ใช้ในการจัดกิจกรรม เช่น ขยะรีไซเคิล กระดาษ เมล็ดข้าวโพด เมล็ดกระถิน ใบตอง ฯลฯ มีทั้งสร้างสรรค์ผลงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และเดี่ยว โดยใน 1 วันทำผลงานศิลปสร้างสรรค์ร่วมกันทั้งแบบกลุ่มหรือแบบเดี่ยว 1 ชิ้น ซึ่งเศษ วัสดุในท้องถิ่นเป็นสื่อวัสดุที่ปลอดภัยเมื่อเด็กทำกิจกรรมแล้วจะได้เรียนรู้ในด้านพฤติกรรมทางสังคม

โดยในการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ใน 1 วันจะมีการสร้างเงื่อนไขขึ้นมา เพื่อนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมทางสังคม ในด้านการช่วยเหลือ การแบ่งปันการร่วมมือ

จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการจัดกิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือซึ่งเป็นทักษะทางสังคมที่สำคัญ ด้วยการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์เศษวัสดุที่คาดว่าจะสามารถพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยได้ และพฤติกรรมความร่วมมือเป็นทักษะที่สำคัญด้านหนึ่งของเด็กปฐมวัย ที่ควรได้รับและปลูกฝังให้กับเด็กตั้งแต่ปฐมวัย เพื่อให้เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการพฤติกรรมทางสังคม ด้านความร่วมมือของเด็กปฐมวัยระหว่างการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์งานประดิษฐ์เศษวัสดุ
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคม ด้านความร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์งานประดิษฐ์เศษวัสดุ ก่อนและหลังการทำกิจกรรม

สมมติฐานของการวิจัย (Research Hypothesis)

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์งานประดิษฐ์เศษวัสดุมีการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมทางสังคมด้านความร่วมมือแต่ละสัปดาห์แตกต่างกันในทางที่ดีขึ้น
2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์งานประดิษฐ์เศษวัสดุมีพฤติกรรมทางสังคมด้านความร่วมมือรายด้านและภาพรวมดีขึ้นทุกช่วงเวลาระหว่างจัดกิจกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (Research Development) มีกลุ่มประชากรในการวิจัยคือ เด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 จังหวัดตาก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คอ เด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2/2 โรงเรียนตากสินราชานุสรณ์ อำเภอมือง จังหวัดตาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 จังหวัดตาก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 22 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1. คู่มือการจัดประสบการณ์การพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมด้านความร่วมมือโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์งานประดิษฐ์เศษวัสดุ ชั้นอนุบาลปีที่ 2/2

3.2. แผนการจัดประสบการณ์การพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมด้านความร่วมมือโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์งานประดิษฐ์เศษวัสดุ ชั้นอนุบาลปีที่ 2/2 จำนวน 30 แผน

3.3. แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมด้านความร่วมมือโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์งานประดิษฐ์เศษวัสดุ ชั้นอนุบาลปีที่ 2/2

3.4. ตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือโดยทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ใน 2 ขั้นตอนคือการวิเคราะห์ความเที่ยงตรง (Validity) หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) หรือเรียกว่า ค่า IOC ได้ค่ามากกว่า 0.5 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร RAI (Burry-Stock) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .91

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการทดลองการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมด้านความร่วมมือโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์งานประดิษฐ์เศษวัสดุ และจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แผนละ 40 นาที โดยมีการประเมินผลทุกครั้ง การศึกษาค้างนี้ ผู้ศึกษาทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ทดลองเป็น เวลา 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ในวันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ เวลา 10.00-10.40 น. วันละ 40 นาที

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมด้านความร่วมมือของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2/2 โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์งานประดิษฐ์เศษวัสดุ โดยการเปรียบเทียบความก้าวหน้าของคะแนนที่เพิ่มขึ้น

5.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลการสังเกตก่อนและหลังการจัดกิจกรรมจากแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมด้านความร่วมมือโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์งานประดิษฐ์เศษวัสดุ ชั้นอนุบาลปีที่ 2/2 โดยใช้ t-test for dependent samples

5.3 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) หรือเรียกว่า ค่า IOC ได้ค่ามากกว่า 0.5 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการวิจัยพบว่าการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมด้านความร่วมมือของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2/2 โรงเรียนตากสินราชานุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดตาก ระหว่างจัดกิจกรรมสร้างสรรค์งานประดิษฐ์เศษวัสดุ จำนวน 30 แผน ใช้เวลา 10 สัปดาห์ วิเคราะห์ด้วยสถิติ μ และ σ ทั้งภาพรวมและรายด้านตามรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมด้านความร่วมมือของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2/2 โรงเรียนตากสินราชานุสรณ์

ระยะเวลา สัปดาห์	การทำงาน ร่วมกับผู้อื่น		การช่วยเหลือ		การแบ่งปัน		การเป็น ผู้นำ ผู้ตาม		รวมทั้งหมด.	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ
1	1.38	0.50	1.43	0.08	1.43	0.08	1.46	0.08	1.42	0.03
2	2.38	0.65	2.38	0.65	2.38	0.65	2.38	0.65	2.38	0
3	2.38	0.65	2.38	0.65	2.38	0.65	2.38	0.65	2.38	0
4	2.48	0.42	2.48	0.42	2.48	0.42	2.48	0.42	2.48	0
5	2.53	0.30	2.48	0.42	2.48	0.42	2.48	0.42	2.49	0.02
6	2.53	0.30	2.74	0.29	2.53	0.30	2.53	0.30	2.58	0.10
7	2.69	0.51	2.84	0.24	2.74	0.29	2.74	0.29	2.75	0.06
8	2.74	0.29	2.87	0.12	2.89	0.07	2.89	0.07	2.84	0.07

9	3	0	2.89	0.07	3	0	2.89	0.07	2.94	0.06
10	3	0	2.96	0.03	3	0	2.96	0.03	2.98	0.02
รวม	2.51	0.45	2.54	0.45	2.53	0.45	2.51	0.41	2.52	0.42

จากตารางที่ 1 ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมด้านความร่วมมือของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2/2 โรงเรียนตากสินราชานุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดตาก ระหว่างจัดกิจกรรมสร้างสรรค์งานประดิษฐ์เศษวัสดุ จำนวน 30 แผน ใช้เวลา 10 สัปดาห์ วิเคราะห์ด้วยสถิติ μ และ σ ทั้งภาพรวมในแต่ละรายด้าน มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ การช่วยเหลือมีค่า μ เท่ากับ 2.54 การแบ่งปัน มีค่า μ เท่ากับ 2.53 และ การทำงานร่วมกับผู้อื่นและการเป็นผู้นำ ผู้ตาม มีค่า μ เท่ากับ 2.51 และค่า σ 0.45

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมทางสังคมด้านความร่วมมือของเด็กปฐมวัยชั้นก่อนและหลังการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์งานประดิษฐ์เศษวัสดุ ทั้งภาพรวมและรายด้าน

พฤติกรรม	n	คะแนนเต็ม	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		แตกต่างกัน		ร้อยละก้าวหน้า
			μ	σ	μ	σ			
1.การทำงานร่วมกับผู้อื่น	22	4	1.50	0.40	3.75	0.17	2.25		56.25
2. การช่วยเหลือ	22	4	1.25	0.20	3.00	0	1.75		43.75
3. การแบ่งปัน	22	4	1.00	0	3.25	0.43	2.25		56.25
4. การเป็นผู้นำ ผู้ตาม	22	4	1.25	0.33	3.50	0.32	2.25		56.25
รวม	22	16	5.00	0.20	13.5	0.32	8.50		53.12

จากตารางที่ 2 ผลการวิจัยปรากฏผลการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมทางสังคมด้านความร่วมมือของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนตากสินราชานุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดตาก ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์งานประดิษฐ์เศษวัสดุ ทั้งภาพรวมและรายด้าน วิเคราะห์

ด้วยสถิติ μ และ σ ก่อนการทดลองและหลังทดลองในแต่ละพฤติกรรมดังนี้ การทำงานร่วมกับผู้อื่น มีค่าเท่ากับ 3.75 รองลงมา การเป็นผู้นำ ผู้ตาม มีค่าเท่ากับ 3.50 การแบ่งปัน มีค่าเท่ากับ 3.25 และ การช่วยเหลือ มีค่าเท่ากับ 3.00

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผลการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมด้านความร่วมมือโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์งานประดิษฐ์เศษวัสดุ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผู้วิจัยได้จำแนกประเด็นอภิปรายเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. จากผลการศึกษาดังกล่าวพบว่า การพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมด้านความร่วมมือโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์งานประดิษฐ์เศษวัสดุ ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์งานประดิษฐ์เศษวัสดุ เป็นการจัดกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงได้ผ่านกระบวนการการเรียนรู้ การทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งจะเป็นการพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือได้ดี การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์กระตุ้นให้เด็กได้ร่วมมือกันในการคิดการทำงาน การเก็บอุปกรณ์ขณะที่เด็กร่วมกิจกรรมที่ทำอยู่ให้เกิดพฤติกรรมความร่วมมือ จากการเสนอวิธีการทำกิจกรรมที่แปลกใหม่ ทำให้เด็กเกิดความคิดจินตนาการที่นำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์เกิดขึ้น นอกจากนั้นการที่เด็กได้ร่วมมือกันช่วยลดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและสร้างพฤติกรรมให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อนอันก่อให้เกิดพฤติกรรมทางสังคมในการทำกิจกรรมและนำไปสู่ความสำเร็จตามที่ได้วางไว้อย่างราบรื่นซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2557:91) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะทางสังคมของเด็กวัย 4- 5 ปี เริ่มมีการช่วยเหลือตนเองและสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนปรับตัวในการเล่นหรือการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขทำหน้าที่ตามเวลา มีความรับผิดชอบ รู้จักกาลเทศะ การช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันสอดคล้องกับ นกเนตร ธรรมบวร (2553:97) กล่าวไว้ว่าพัฒนาการทางสังคม คือ การเรียนรู้ทักษะในการปฏิสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อนรวมถึงความสามารถในการตอบสนองทางสังคมต่างๆ เช่น มารยาทในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การเลือกใช้คำพูดที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น มารยาทในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การเลือกใช้คำพูดที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ นอกจากนั้นยังรวมถึงความสามารถในการเข้าใจสถานการณ์ อารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่นการแก้ปัญหาต่าง ๆ และบทบาททางสังคม จากกิจกรรมที่ครูเป็นผู้จัดเตรียมอุปกรณ์ ซึ่งจะใช้ได้ในขณะที่ทำกิจกรรมและเมื่อจะทำกิจกรรมเด็กแต่ละกลุ่มจะต้องไปจัดเตรียมอุปกรณ์ของตนเองเด็กจะเกิดพฤติกรรมความร่วมมือ การช่วยเหลือ มีความรับผิดชอบและการเป็นผู้นำเพิ่มขึ้น เด็กมีอิสระในการร่วมกิจกรรม รู้จักการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อ เพื่อ

แข่งขันกันและกัน ทำให้ประสบความสำเร็จในกิจกรรมที่ทำอยู่ กิจกรรมที่จัดขึ้นสนับสนุนให้เด็กได้ช่วยเหลือกันขึ้นในกลุ่มในการทำงานเด็กแสดงถึงควมมีวินัยและความรับผิดชอบในการทำงานเป็นกลุ่ม เด็กแต่ละคนมีความสามารถที่ต่างกัน ชอบแสดงออกและชอบเป็นผู้นำ การส่งเสริมพฤติกรรมร่วมมือในเด็กทำได้โดยการจัดกิจกรรมเป็นกลุ่มย่อยให้เด็กได้เล่นและได้ร่วมกันทำเป็นกลุ่มอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับวัยพัฒนาการและความต้องการของเด็ก ให้เด็กได้แสดงปฏิสัมพันธ์ต่อกันอย่างเสมอภาคกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวนีย์ รื่นสุข (2552:58) ได้ศึกษาพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยก่อนจัดกิจกรรมและระหว่างการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม ในแต่ละช่วงสัปดาห์มีพฤติกรรมความร่วมมือโดยเฉลี่ยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงระหว่างช่วงสัปดาห์พบว่า คะแนนพฤติกรรมทางสังคมเฉลี่ยรวมมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เพิ่มขึ้นตลอดเวลา 8 สัปดาห์ เมื่อวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยแยกเป็นรายด้าน ๆ ได้แก่ ความร่วมมือ ความเห็นอกเห็นใจช่วยเหลือและแบ่งปันพบว่า คะแนนพฤติกรรมทางสังคมทั้ง 3 ด้าน มีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์แบบคะแนนรวมทั้งหมดซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001

2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมด้านความร่วมมือของเด็กปฐมวัยก่อน -หลังการจัดกิจกรรมสร้างสร้งงานประดิษฐ์เศษวัสดุ นักเรียนมีพฤติกรรมทางสังคมด้านความร่วมมือรายด้านและภาพรวมแตกต่างกันในทางที่ดีขึ้น คือ เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมทางสังคมด้านความร่วมมือสูงขึ้นพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยมีการพัฒนาเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสร้งงานประดิษฐ์เศษวัสดุ พฤติกรรมความร่วมมือที่เกิดจากเรียนรู้ เป็นการทำงานร่วมกับผู้อื่น การช่วยเหลือ การแบ่งปัน การเป็นผู้นำ ผู้ตาม เมื่อจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสร้งงานประดิษฐ์เศษวัสดุ เด็กมีพฤติกรรมความร่วมมือมากขึ้นจากความสามารถทำกิจกรรมตามความคิดและวิธีการที่ตนเองต้องการอย่างอิสระ เด็กจะมีความตั้งใจและทำงานศิลปะด้วยความเพลิดเพลินความคิดจินตนาการที่หลากหลาย ซึ่งสัปดาห์แรก เด็กจะทำตามครู หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสร้งงานประดิษฐ์เศษวัสดุหลายสัปดาห์เริ่มมีความมั่นใจและกล้าที่จะทำและตัดสินใจด้วยความคิดและทำให้เด็กมีวิธีการเป็นของตัวเอง เกิดการร่วมมือ มีการช่วยเหลือและมีความรับผิดชอบต่องานของตนเองและของเพื่อนในกลุ่มทำให้เกิดความภูมิใจกับผลงานที่ร่วมกันคิดค้นใหม่ ๆ อยู่เสมอ การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสร้งงานประดิษฐ์เศษวัสดุ เป็นการส่งเสริมให้เด็กได้มีการทำงานร่วมกับคนอื่นสอดคล้องกับ สวาท เกษมแดงสกุลวุฒิ (2551 :48) กล่าวว่า พฤติกรรมร่วมมือ เป็นพฤติกรรมทางสังคมที่เกิดการที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันทำงานหรือทำกิจกรรม

ร่วมกันมีการปรับตัวมีการสื่อสาร วางแผน เสนอความคิดเห็น เพื่องานสำเร็จตามเป้าหมายของกลุ่มที่กำหนดไว้สอดคล้องกับ เอื้องฟ้า ท่าขุนขันธ (2547:50) กล่าวว่าพฤติกรรมร่วมมือ เป็นพฤติกรรมทางสังคมที่เกิดจากการทำกิจกรรมร่วมกันของคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่ร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมายของกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ เด็กแสดงออกทางการกระทำหรือคำพูดในขณะที่ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับผู้อื่น โดยมีการวางแผน ร่วมกันคิดแก้ปัญหา ช่วยเหลือซึ่งกันและกันแสดงการเป็นผู้นำและรับผิดชอบร่วมกันและสอดคล้องกับ สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ (2557:91) กล่าวว่าพฤติกรรมทางสังคมคือความสามารถของเด็กในการช่วยเหลือตนเองและสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนปรับตัวในการเล่นหรือการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขทำหน้าที่ตามเวลาที่มีความรับผิดชอบ รู้จักกาลเทศะการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุพันธ์ พูลเพิ่ม (2551 :43) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านของไทยที่มีต่อพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย โรงเรียนพัทยารุโณทัย จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านของไทย มีพฤติกรรมร่วมมือหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระพงษ์ บุญประจักษ์ (2553:50) ศึกษาความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมทางสังคมพบว่า เด็กปฐมวัยก่อนการจัดประสบการณ์และระหว่างการจัดประสบการณ์การเล่นพื้นบ้านไทยในแต่ละช่วงสัปดาห์มีพฤติกรรมทางสังคมโดยเฉลี่ยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 และเมื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงระหว่างช่วงสัปดาห์พบว่า คะแนนพฤติกรรมทางสังคมเฉลี่ยรวมมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เพิ่มขึ้นตลอดเวลา 8 สัปดาห์ เมื่อวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยแยกเป็นรายด้าน ๆ ได้แก่ ความร่วมมือ ความเห็นอกเห็นใจ ช่วยเหลือและแบ่งปัน พบว่า คะแนนพฤติกรรมทางสังคมทั้ง 3 ด้านมีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์แบบคะแนนรวมทั้งหมดซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001

จากเหตุผลที่ได้อภิปรายมาจึงสรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์การใช้กิจกรรมสร้างสรรค์งานประดิษฐ์เศษวัสดุ ส่งผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมด้านความร่วมมือของเด็กปฐมวัยหากครูผู้สอนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยในช่วงอายุ 5-6 ปี ได้นำเครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ไปปรับใช้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านอื่น ๆ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งเพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการเตรียมความพร้อมที่จะเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การส่งเสริมพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยโดยการคิดกิจกรรมสร้างสรรค์ควรมีการยืดหยุ่นระยะเวลา และให้เวลาในการปรับตัวของเด็กที่ต้องทำงานร่วมกัน ไม่ควรมีการบังคับให้ทำตามแบบ ควรให้เด็กมีอิสระในการคิด ตัดสินใจเลือกอุปกรณ์ด้วยวิธีการที่เด็กคิดสร้างสรรค์ขึ้นมาเอง ไม่ควรเน้นที่ผลงานเพียงอย่างเดียว บางครั้งผลงานก็ไม่จำเป็นต้องสะอาดและสวยงามเสมอ

2. การส่งเสริมพฤติกรรมความร่วมมือในชั้นการวางแผนการจัดกิจกรรมให้เด็กได้คิดวางแผนและควรใช้เทคนิคการพูดที่กระตุ้นให้เด็กเกิดการวางแผนร่วมกัน ส่งเสริมพฤติกรรมความร่วมมือ การช่วยเหลือและมีความรับผิดชอบ พฤติกรรมการแสดงออกของครูมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากในการแบบอย่างที่ดี ครูควรใช้คำพูดที่สุภาพนุ่มนวล เป็นกัลยาณมิตรกับเด็กให้ความรัก กำลังใจ ชมเชยเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมความร่วมมือที่เหมาะสมทั้งด้านการร่วมมือการช่วยเหลือและความรับผิดชอบ เด็กจะได้มีความรู้สึกอบอุ่นและมีความสุขในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

3. ควรมีการสังเกตเด็กตลอดเวลาช่วงระยะเวลาในการทดลองเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมออกมาจะได้ทำการบันทึกได้ทันที

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคมด้านอื่น ๆ ของเด็กปฐมวัยในสภาพจริงในห้องเรียนระดับปฐมวัย

2. ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์กับพฤติกรรมด้านอื่น ๆ เช่นการแก้ปัญหา การตัดสินใจ คุณธรรมและจริยธรรมของเด็กระดับปฐมวัย

3. ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่ส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมนอกเหนือจากกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น กิจกรรมการเล่นตามมุมกิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง (References)

กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ.(2546). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546.

กรุงเทพฯ: ศุภสภาลาดพร้าว.

นภเนตร ธรรมบวร.(2540).การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย.กรุงเทพฯ : ดานสุทธาการพิมพ์

- ทิตินา แคมมณี.(2554). **ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.**
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พัชรี ผลโยธิน.(2540). **เด็กอนุบาลกับพฤติกรรมความร่วมมือ.การศึกษาปฐมวัย.**1(1):59-62.
- เยาวพา เดชะคุปต์.(2554). **การศึกษาปฐมวัย.**กรุงเทพฯ:เอพี กราฟิกส์ดีไซน์.
- วีระพงษ์ บุญประจักษ์.(2553). **การจัดประสบการณ์การเล่นพื้นบ้านไทยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย.ปริญญานิพนธ์ กศ.ม(การศึกษาปฐมวัย).**กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สวาท เกษแดงสกุลภูมิ. (2551). **ผลการจัดกิจกรรมการสร้างหนังสือที่มีพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยโรงเรียนหาดส้มแป้น จังหวัดชุมพร.ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.**
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.
- สิริมา ภิญโญอนันต์พงษ์.(2557). **แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ: แนวการจัดประสบการณ์ปฐมวัยศึกษา.หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ ศูนย์การพิมพ์ดวงกมล.**
- เสาวนีย์ รื่นสุข.(2552). **พฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม.ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**
- อนุพันธ์ พูลเพิ่ม.(2551). **ผลการจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านของไทยที่มีต่อพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัยโรงเรียนพัทยาอู่โหนดย์ จังหวัดชลบุรี.ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.**
- เอื้องฟ้า ท่าขุนันธ์.(2547). **ผลการประสบการณ์การเขียนร่วมกันตามแนวทางการสอนภาษาธรรมชาติที่มีต่อพฤติกรรมร่วมมือของเด็กปฐมวัย.วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ .**
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.
- อาลัย เนรานนท์. (2548). **การอบรมเลี้ยงดูเด็ก. ลพบุรี: คณะวิทยาศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.**